

STRESZCZENIE

Przedmiotem niniejszej dysertacji było poznanie efektu współdziałania emulsyfikatora i ksylanazy w dietach pszennych z dodatkiem łożu wołowego na kurczęta broilery.

W celu weryfikacji hipotezy przeprowadzono doświadczenie na 480 kogutkach linii Ross 308, które losowo przydzielono do 4 grup doświadczalnych (15 powtórzeń w każdej grupie, w każdym powtórzeniu po 8 ptaków): grupa kontrolna, grupa z dodatkiem emulsyfikatora (EMU), grupa z dodatkiem ksylanazy (XYL) oraz grupa z dodatkiem emulsyfikatora i ksylanazy (XYL + EMU). Doświadczenie trwało 42 dni a pasza składała się głównie z pszenicy, poekstrakcyjnej śruty sojowej, łożu wołowego oraz oleju rzepakowego. Dodatek emulsyfikatora do paszy wpłynął istotnie na przyrost masy ciała (BWG) ($p < 0,001$) i współczynnik konwersji paszy (FCR) kurcząt w okresie grower ($p < 0,001$) oraz na ogólny FCR ($p < 0,001$). Analiza strawności kwasów tłuszczowych w 35. dniu badania wykazała pozytywny wpływ dodatku emulsyfikatora, przy czym największy wzrost zanotowano dla wielonienasyconych kwasów tłuszczowych ($p < 0,001$). Zaobserwowano wzrost ekspresji niektórych białek kodujących transportery błonowe ($p < 0,05$). Połączone zastosowanie ksylanazy i emulgatora spowodowało ponad trzykrotny wzrost degradacji włókna obojętnego detergentowego ($p < 0,05$). Aktywność enzymów bakteryjnych w przewodzie pokarmowym jelita krętego była niższa w grupach doświadczalnych w porównaniu z grupą kontrolną (CON). Aktywność enzymatyczna w jelicie ślepych była istotnie wyższa niż w jelicie krętym. Dodatki paszowe nie wpłynęły na wydalanie kwasu siałowego. Liczba komórek kubkowych dwunastnicy na kosmkach zmniejszyła się we wszystkich grupach doświadczalnych ($p < 0,05$). Jednoczesne stosowanie XYL + EMU pogłębiło krypty jelita krętego ($p < 0,05$). Całkowite stężenie krótkołańcuchowych kwasów tłuszczowych (SCFA) w treści pokarmowej jelita ślepego było wyższe w grupach doświadczalnych. Liczebność *Bifidobacterium*, *Lactobacillus* i *Escherichia coli* nie zmieniła się w grupach doświadczalnych. Względna liczebność *Clostridium* była istotnie ($p < 0,05$) niższa w grupach z dodatkiem emulsyfikatora. Podsumowując, jednoczesne stosowanie XYL i EMU w dietach na bazie pszenicy z łożem wołowym zmniejsza aktywność mikroflory jelita krętego i zwiększa aktywność mikroflory jelita ślepego. Wyniki uzyskane w niniejszym badaniu wskazują, że jednoczesne wykorzystanie emulsyfikatora i ksylanazy może być skuteczną strategią żywieniową, poprawiającą wskaźniki produkcyjne drobiu i wykorzystanie składników odżywczych.

20.03.2023

Kubiś